

Sygn. akt III RC 91/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Dąbrowie Tarnowskiej, III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący : SSR Zbigniew Lis

Protokolant : st. sekr. sąd. Beata Szlosek

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2015 r. w Dąbrowie Tarnowskiej

sprawy z powództwa B. W. (1)

przeciwko K. W.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

I. obniża alimenty obciążające powoda B. W. (1) na rzecz pozwanej K. W. – zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 16 czerwca 2008 roku – sygn. akt: I C 807/07 - do kwot po 200 zł miesięcznie płatnych do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek raty – począwszy od dnia 26 marca 2015 roku;

II. w pozostałej części powództwo oddala;

III. zasądza od powoda B. W. (1) na rzecz pozwanej K. W. kwotę 329 zł (trzysta dwadzieścia dziewięć złotych) tytułem zwrotu części kosztów postępowania.

Przewodniczący:

Sygn. akt III RC 91/15

UZASADNIENIE WYROKU

Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej

z dn. 16 października 2015 r.

B. W. (1) wystąpił do tut. Sądu w dn. 26 marca 2015 r. z pozwem przeciwko K. W. o uchylenie obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej K. W..

Domagał się także zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że Sąd Okręgowy w Tarnowie Wydział I Cywilny wyrokiem z dn. 16 czerwca 2008 r., sygn. akt I C 807/07 rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron z winy powoda oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 300 zł tytułem alimentów, płatnych do 10. dnia każdego następującego po sobie miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat. Sąd Okręgowy uznał, iż w chwili orzekania rozwodu pozwana znajdowała się w niedostatku, gdyż po wyprowadzce z domu powoda mieszkała wraz z synem u brata

i nie miała własnego mieszkania. Ponadto pozwana nie pracowała, a jedynie pomagała w gospodarstwie u brata. Jednocześnie pozwana miała na utrzymaniu syna i radziła sobie tylko dzięki pomocy finansowej siostry i brata.

Podniósł, że zgodnie z dyspozycją art. 138 kro, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Natomiast obecna sytuacja majątkowa stron kształtuje się na podobnym poziomie, a pozwana nie znajduje się w niedostatku.

Od maja 2014 r. pozwana pobiera bowiem emeryturę rolniczą w wysokości ok. 800 zł miesięcznie. Ponadto była ona w posiadaniu gospodarstwa rolnego, które w zeszłym roku przekazała synowi M. W. (1).

Dalej powód podnosi, że zgodnie z art. 60 § 3 kro, obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni. Jednocześnie obowiązek alimentacyjny względem rozwiedzionego małżonka ograniczony jest ponadto, z istoty rzeczy także czasem trwania przesłanek – na przykład niedostatku.

Mając na uwadze okoliczność, iż pozwana obecnie pobiera stały dochód w postaci emerytury rolniczej należy przyjąć, iż nie znajduje się ona w niedostatku. Trzeba mieć na względzie, iż pozwana była również w posiadaniu gospodarstwa rolnego, które jednak przekazała synowi. Należy jednak podnieść, iż mimo tego, że pozwana nadal nie ma własnego mieszkania, okoliczność ta nie uzasadnia dalszego trwania obowiązku alimentacyjnego po stronie powoda. Odmienne stanowisko należałoby bowiem uznać za sprzeczne z zasadami współżycia, gdyż pozwana sama wyzbyła się swojego majątku. Ponadto nie można zapominać, iż pozwana mieszka oraz pomaga w gospodarstwie należącym obecnie do syna stron. Jednocześnie trzeba mieć na uwadze, iż pozwana nie ma już na utrzymaniu obecnie prawie 28 – letniego syna stron.

Powód wskazuje, że w doktrynie przyjmuje się, iż rozwiedziony małżonek obowiązany jest dostarczyć drugiemu rozwiedzionemu małżonkowi środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Nie jest to równoznaczne z zapewnieniem uprawnionemu poziomowi życia na stopie równej z tą, jaką miałby w przypadku istnienia małżeństwa, jednakże przy ustalaniu zakresu obowiązku należy brać pod uwagę także kryterium stopy życiowej. Uwzględnia się również możliwości zarobkowe i majątkowe uprawnionego. Różnica pomiędzy ilością środków potrzebnych do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego a możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego stanowi odpowiedni zakres w jakim małżonek ponoszący wyłączną winę rozkładu pożycia powinien przyczynić się do zaspokajania potrzeb małżonka niewinnego.

Mając powyższe na uwadze podkreślił, że obecnie sytuacja majątkowa stron oraz ich dochody kształtują się na podobnym poziomie, a pozwana nie znajduje się w niedostatku, a zatem obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej winien zostać uchylony.

Pozwana K. W. wносиła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa pełnomocnika według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu podała, że zgodnie z art. 60 kro małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzionego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. Niedostatek natomiast wymaga uwzględnienia całokształtu okoliczności charakteryzujących życiowe i majątkowe położenie rozwiedzionego małżonka domagającego się świadczenia alimentacyjnego od byłego współmałżonka, przy czym wystarczające jest, że środki uprawnionego nie są dostateczne do samodzielnego utrzymania się, nie zaś, że nie ma ich w ogóle. Nadto pozwana wskazuje na rozszerzony obowiązek alimentacyjny wynikający z art. 60 § 2 kro, zgodnie z którym jeżeli jeden z małżonków został

uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej niewinnego małżonka, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. Ocena, czy nastąpiło takie pogorszenie, zależy od porównania sytuacji, w jakiej niewinny małżonek znalazł się wskutek orzeczenia rozwodu, z sytuacją, w jakiej znajdowałby się gdyby rozwodu nie orzeczono i gdyby pożycie małżonków funkcjonowało prawidłowo, przy czym nie mają tutaj znaczenia zmiany, jakie nastąpiły w położeniu małżonka niewinnego w czasie między faktycznym rozłączeniem małżonków a orzeczeniem rozwodu.

Zatem, pomimo, iż sytuacja majątkowa pozwanej uległa w chwili obecnej poprawie, to ewentualny brak stanu niedostatku małżonka uprawnionego do alimentacji nie przesądza jednoznacznie o uchyleniu obowiązku alimentacyjnego małżonka obowiązane. Mimo, iż obowiązek alimentacyjny małżonka wyłącznie winnego nie sięga z reguły tak daleko, aby miał on zapewnić byłemu małżonkowi równą stopę życiową, jednakże nie jest przy tym ograniczony do zaspokajania tylko tych usprawiedliwionych potrzeb.

Również fakt zawarcia nowego związku małżeńskiego, na który powołuje się powód nie wpływa bezpośrednio na wygaśnięcie uprawnień związanych z rozszerzonym obowiązkiem alimentacyjnym.

Natomiast pozwana odnosząc się do podstawy materialnoprawnej żądania powoda wskazuje, że zgodnie z art. 138 kro w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków należy rozumieć istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie lub zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Zmianę stosunków powoduje także zdarzenie, wskutek którego obowiązek alimentacyjny wygasa, zaś żądanie ustalenia, że wygasł obowiązek alimentacyjny, zależy od wykazania, iż nastąpiła zmiana stosunków, które stanowiły podstawę zasądzenia alimentów.

Dalej pozwana określiła swoje możliwości zarobkowe i majątkowe wskazując jednocześnie, że przedstawione przez powoda odbiegają od rzeczywistych.

Tak więc podała, że jest ona osobą w podeszłym wieku, tj. ma 56 lat. Jest niezamożna i zmuszona jest do utrzymywania siebie i całego gospodarstwa domowego samodzielnie z uposażenia miesięcznego wynoszącego 961,14 zł, na które składa się otrzymywana z KRUS emerytura rolnicza w wysokości 661,14 zł oraz przedmiotowe alimenty w wysokości 300 zł.

Jednocześnie wyjaśnia, że przekazanie w 2014 roku posiadanego przez nią gospodarstwa rolnego na rzecz syna M. W. (1) nie miało na celu wyzbycia się majątku, ale zapewnienie pozwanej świadczeń emerytalnych wypłacanych z KRUS.

Jej comiesięczne wydatki przedstawiają się następująco: opłata za prąd ok. 60 zł, opłata za telefon ok. 70 zł, opłata za gaz ok. 20 zł, opłata za wywóz nieczystości ok. 11 zł, koszt związany z zakupem opału (węgiel – 2 tony w okresie zimowym i drewno) ok. 160 zł oraz koszty związane z dojazdem do sklepów, ośrodków zdrowia, punktów rehabilitacji etc., tj. ok. 100 zł.

Poza w/w kosztami pozwana pokrywa wydatki związane z zakupem żywienia, ubrań oraz środków czystości, w tym również higieny osobistej, na które miesięcznie przeznaczona kwotę w łącznej wysokości co najmniej 450 zł.

Ponadto z uwagi na permanentną i trudną sytuację finansową zmuszona ona była podpisać z bankiem (...) SA dwie umowy kredytu konsumpcyjnego, z których otrzymane środki w całości przeznaczyła na zakup niezbędnego sprzętu AGD, tj. lodówki i kosiarki spalinowej i w związku z tym spłaca miesięczne raty w wysokości 190 zł z terminem płatności ostatniej z nich przypadającym na miesiąc maj 2017 roku.

Pozwana podnosi ponadto, że zdiagnozowano u niej liczne schorzenia, w tym między innymi przewlekły zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo – krzyżowego na podłożu zmian zwyrodnieniowych, rwę kulszową prawostronną nawracającą, przepuklinę jądra miazdżystego na poziomie L3 do S1, kręgozmyk L4/L5, dyskopatię C5/C6 – C6/C7 oraz naczyniowe zawroty głowy. Wymaga ona systematycznego leczenia neurologicznego, farmakologicznego oraz rehabilitacji. Pozwana zatem nie tylko pozostaje na stałym leczeniu Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w G., lecz również uczęszcza na liczne zabiegi fizjoterapeutyczne. Poddana jest też stałemu leczeniu farmakologicznemu. Zależy antybiotyki, silne leki przeciwbólowe oraz zalecane przez lekarzy suplementy, na których zakup przeznaczona kwotę w wysokości 100 zł.

Pozwana z uwagi na swój wiek oraz problemy zdrowotne nie posiada realnych możliwości zarobkowych.

Odnosząc się natomiast do możliwości majątkowych i zarobkowych powoda, wskazała, że powód, co najmniej do 2008 roku, tj. do chwili wydania wyroku rozwodowego był nie tylko właścicielem mieszkania o pow. 90 m², lecz również w pełni prosperującego gospodarstwa rolnego o łącznej powierzchni 16 ha przeliczeniowych. Dochód powoda z samej produkcji rolnej wynosił 30.000 zł. Dodatkowo w ramach tzw. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa otrzymywał systematycznie środki finansowe w wysokości przekraczającej 6.000 zł. Powód zajmował się również chowem trzody chlewnej, która pierwotnie obejmowała 10 sztuk, zaś w dalszym okresie przekroczyła liczbę 50 sztuk.

Wg pozwanej stan majątkowy powoda jak i miesięczny uzyskiwany przez niego dochód uległ wielokrotnieniu. Wedle wiedzy pozwanej, powód na chwilę obecną użytkuje rolniczo obszar przekraczający 20 ha przeliczeniowych, na którym prowadzi zorganizowaną gospodarczo produkcję rolną w zakresie uprawy warzyw jak również chowu trzody chlewnej.

Reasumując, pozwana w całości zaprzecza twierdzeniu powoda jakoby sytuacja majątkowa stron kształtowała się na podobnym poziomie. Pozwana jest osobą schorowaną, w podeszłym wieku, zmuszoną utrzymywać siebie jak i całe gospodarstwo domowe wyłącznie z kwoty 961,14 zł. Z tej kwoty nie jest w stanie pokryć zobowiązań, tym samym w dalszym ciągu zmuszona jest prosić o pomoc swoją siostrę, która systematycznie przekazuje jej brakujące i niezbędne do życia środki finansowe. Pozwana nie posiada własnego mieszkania i w dalszym ciągu zamieszkuje w domu rodzinnym, który z racji swojego wieku (ok. 100 lat) wymaga licznych napraw i remontów.

Zatem tryb życia pozwanej, stosunkowo niskie i ograniczone dochody nie przemawiają za możliwością uchylecia dotychczasowego obowiązku alimentacyjnego powoda. Ponadto w obecnej napiętej sytuacji finansowej pozwanej każdy dodatkowy wydatek może doprowadzić do rezygnacji z wielu potrzeb, które i tak utrzymywane są przez nią na minimalnym poziomie. Wobec tych okoliczności, w ocenie pozwanej stan jej niedostatku i niemożności utrzymania się, przemawiają za koniecznością utrzymania w mocy obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dn. 16 czerwca 2008 r. – sygn. akt I C 807/07 Sąd Okręgowy w Tarnowie rozwiązał przez rozwód małżeństwo B. W. (1) oraz K. W. z domu L. z winy powoda. Jednocześnie Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 300 zł tytułem alimentów płatnych do 10. dnia każdego po sobie następującego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

W tamtym czasie sytuacja stron przedstawiała się następująco:

Powód B. W. (1) miał 48 lat i wykształcenie średnie techniczne. Zamieszkiwał w swoim domu rodzinnym wraz z matką, która miała wówczas 83 lata i wymagała opieki oraz wsparcia finansowego. Pracował we własnym gospodarstwie rolnym o powierzchni 9,3 ha. Dzierżawił grunt o powierzchni 2 ha. Pole wchodzące w jego w skład uprawiał wówczas w całości. Uprawiał na nim buraki cukrowe na powierzchni 2,5 ha, które miał zakontraktowane, a poza tym ziemniaki

oraz zboże. W gospodarstwie również hodował trzodę chlewną w liczbie 10 sztuk. Do gospodarstwa otrzymywał dopłaty unijne w wysokości 5 – 6 tys. zł w stosunku rocznym.

Powód posiadał samochód osobowy marki A. - rocznik (...)Ze sprzętu rolniczego przeznaczonego do prowadzenia gospodarstwa rolnego posiadał dwa ciągniki: 35-letni i 22-letni, kombajn do buraków oraz podstawowe sprzęty rolnicze, takie jak pług i siewnik. Miał również oszczędności w kwocie 5 tys. zł.

B. W. (1) ponosił koszty związane z prowadzeniem gospodarstwa, w szczególności związane z zakupami nawozów, paliwa, środków ochrony roślin oraz paszy. Za energię elektryczną płacił około 400 zł. Poza tym, ciążył na nim dług w postaci kredytu bankowego w wysokości 6 tys. zł. Powód wspomagał też w utrzymaniu swoją matkę, która pobierała rentę rolniczą w wysokości 650 zł miesięcznie. Leki matki kosztowały zaś ok. 450 zł miesięcznie.

Pozwana K. W. miała 49 lat i wykształcenie zawodowe. Mieszkała wraz z synem w W. w swoim domu rodzinnym, którego właścicielem był jej brat. Pozwana utrzymywała się z małego gospodarstwa rolnego o pow. 3,83 ha należącego do jej brata, które wspólnie prowadzili. W gospodarstwie uprawiali buraki, ziemniaki, zboże, a wszystko na własne potrzeby. Dla celów sprzedaży hodowali jedynie pięć świń. Brat pracował w T., jednak koszty mediów ponosiła głównie pozwana. Sama zaś pozwana posiadała 0,97 ha własnego gruntu oddanego w dzierżawę, za którą nie pobierała czynszu. Do pola otrzymywała dopłaty unijne w wysokości 300 zł rocznie. Pomagała jej materialnie siostra mieszkająca w USA.

Syn stron - M. W. (1) miał 20 lat i podjął płatne studia w G., które finansował mu kuzyn pozwanej. Jeden semestr jego studiów kosztował 2 tys. zł. Mieszkał tam u rodziny pozwanej.

Pozwana miała wówczas następujące długi: 350 dolarów pożyczone od sąsiadek oraz 500 zł pożyczone od chrzestnego.

Dowód:

- dokumenty zalegające w aktach Sądu Okręgowego w Tarnowie o sygn. I C 807/07: wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dn. 16.06.2008 r. z uzasadnieniem – k. 66, k. 72 – 85, protokół z rozprawy z dn. 16.06.2008 r – k. 62 – 65 oraz oświadczenie powoda o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania – k. 9 – 11

W latach 2008 – 2013 B. W. (1) przekazywał na utrzymanie syna M. W. (1) po około 300 zł.

Dowód:

- dowody wpłat dokonywanych przez powoda na rzecz M. W. (1) – k. 72

Obecnie powód B. W. (1) ma 56 lat. Mieszka nadal w swoim rodzinnym domu wraz z drugą żoną B. W. (2), z którą zawarł związek małżeński w dn. 24 października 2008 r. Matka powoda natomiast zmarła 18 stycznia 2012 r.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 – 55

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54

B. W. (1) z obecną żoną żadnych umów majątkowych małżeńskich nie zawierał oraz nie zostały wydane żadne orzeczenia sądu w tym przedmiocie.

Dowód:

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54

B. W. (2) jest z zawodu rolnikiem. W chwili zawarcia związku małżeńskiego z powodem była wdową. Z poprzedniego małżeństwa ma ona czworo dorosłych i samodzielnych dzieci.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 - 55
- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54
- zeznania pozwanej – k. 55 – 55v

Syn stron M. W. (1) ma obecnie 28 lat. Mieszka i pracuje w G..

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 - 55
- zeznania pozwanej – k. 55 – 55v

B. W. (1) wraz z żoną utrzymują się tylko z gospodarstwa rolnego. W jego prowadzeniu sporadycznie pomagają im syn oraz zięć B. W. (2). Obecnie gospodarstwo to ma powierzchnię łączną 16,13 ha fizycznych.

W skład przedmiotowego gospodarstwa wchodzi następujące grunty: 9,3 ha gruntów należących do B. W. (1), 4,24 ha gruntów dzierżawionych na podstawie pisemnej umowy zawartej z G. Ł. w dn. 11 maja 2015 r. na 10 lat oraz 2,59 ha gruntów, które do gospodarstwa wniosła obecna żona powoda.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 - 55
- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54
- dwie decyzje Wójta Gminy G. w sprawie wymiaru podatku rolnego na 2015 rok z dn. 28.01.2015 r., umowa dzierżawy z dn. 11.05.2015 r., decyzja Burmistrza Ż. z dn. 13.02.2015 r. – k. 31

Zgodnie z umową dzierżawy zawartą z G. Ł., za dzierżawione grunty powód jest zobowiązany płacić czynsz dzierżawny w wysokości naliczonego podatku rolnego oraz będzie płacił podatki i inne należności.

Powód płaci wydzierżawiającej równowartość 4 kwintali pszenicy z 55 arów rocznie, a ona z tego płaci podatki.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 - 55
- umowa dzierżawy z dn. 11.05.2015 r – k 31

W prowadzonym przez powoda wraz z jego żoną gospodarstwie rolnym obecnie uprawiają oni na obszarze 1,40 ha buraki cukrowe oraz na obszarze 3 ha bobik – na sprzedaż. Na pozostałym obszarze uprawiają oni zboże dla trzody chlewnej, którego nadwyżkę sprzedają. Ziemniaki na obszarze 0,20 ha uprawiają na własne potrzeby.

Do niedawna dopłata do buraków cukrowych wynosiła 55 zł do tony, a obecnie jest to kwota 400 zł do jednego hektara, przy czym z jednego hektara można uzyskać około 50 ton buraków. Natomiast cena pszenicy w br. wahała się od 50 do 55 zł za kwintal.

Powód hoduje 35 sztuk trzody chlewnej, w tym 20 sztuk tuczników, 10 sztuk warchlaków oraz 5 macior. Cena żywca nie przekracza 4 zł za 1 kg.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 – 55

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54

W 2014 roku B. W. (1) sprzedał firmie (...) w (...) ton pszenicy za łączną kwotę 4.620 zł.

Dowód:

- faktura Vat/ (...) z dn. 27.05.2014 r. – k. 61

W latach 2008 – 2015 powód sprzedał firmie (...) pszenicę i jęczmień za łączną kwotę 43.514,88 zł brutto, w tym w 2014 roku za łączną kwotę 7112,93 zł, natomiast w br. za łączną kwotę 13.733,46 zł.

Jednocześnie powód zakupił w tej firmie w latach 2014-2015 towary do produkcji rolniczej za kwotę 11.294,45 zł, w tym w 2015 r. za 10.439,22 zł.

Dowód:

- pismo (...) z dn. 16.09.2015 r wraz z zestawieniami zakupu i sprzedaży – k. 63 - 65

Sprzedaż buraków cukrowych z gospodarstwa powoda w poszczególnych latach wyglądała następująco: (...) - 142,80 ton buraków za kwotę 10.606,22 zł, (...) - 145,88 ton za kwotę 9.974,53 zł, (...) - 100,74 ton za kwotę 5.444,22 zł, (...) - 159,24 ton za kwotę 22.383,89 zł, (...) - 246,41 ton za kwotę 33.725,11 zł, (...) - 155,52 ton za kwotę 17.666,13 zł, (...) - 223,60 ton za kwotę 21.373,26 zł. W bieżącym sezonie, tj. (...) powód ma zakontraktowane 76,04 tony buraków cukrowych.

Dowód

- pismo S. Polska z dn. 16.09.2015 r. – k. 67

B. W. (1) do prowadzonego gospodarstwa rolnego pobiera dopłaty bezpośrednie, które w poszczególnych latach wyniosły następujące kwoty: w 2008 roku 12.355,55 zł, w 2009 roku 17.077,02 zł, w 2010 roku 18.402,76 zł, w 2011 roku 19.947,12 zł, w 2012 roku 19.454,18 zł, w 2013 roku 20.277,46 zł i w 2014 roku 20.100,46 zł.

Ponadto pobierał płatności rolnośrodowiskowe, które wyniosły: w 2010 roku kwotę 3.947,13 zł, w 2011 roku kwotę 4.402,83 zł, w 2012 roku kwotę 4.883,00 zł, w 2013 roku kwotę 4.887,00 zł, a w 2014 roku kwotę 4.359,00 zł.

W 2015 roku powód złożył wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich do powierzchni 15,65 ha.

Dowód:

- zaświadczenie (...) z dn. 09.07.2015 r. – k. 49

W 2015 roku nie są przewidziane płatności rolno-środowiskowe.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 – 55

Powód jest właścicielem następujących pojazdów: samochodu osobowego marki A. (...) - rocznik (...) dwóch ciągników rolniczych marki U.: (...) - rocznik (...) oraz (...) - rocznik (...), a także przyczepy rolniczej marki A. - rocznik (...) oraz przyczepy lekkiej marki S. - rocznik (...). W 2012 roku powód dokonał sprzedaży ciągnika rolniczego marki U. (...) z (...).

Dowód:

- zaświadczenie Starostwa Powiatowego w D. z dn. 20.07.2015 r. – k. 50

- zeznania powoda - k. 54 - 55

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54

B. W. (1) posiada także stary kombajn do buraków cukrowych.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 – 55

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54

Powód otrzymał za okres od 01 lutego do 31 lipca 2015 roku zwrot podatku akcyzowego w kwocie 315,31 zł do zakupionego przez powoda oleju napędowego, przy stawce 0,95 zł do jednego litra. W tym okresie ilość oleju napędowego wynikająca z faktur zakupu wyniosła 983,71 l.

Dowód:

- decyzja Wójta Gminy w G. z dn. 27.08.2015 r. – k. 72

- zeznania powoda - k. 54 – 55

Aktualna cena oleju napędowego wynosi 4,30 – 4,40 zł za litr.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 - 55

Obecnie B. W. (1) ani jego żona nie mają żadnych długów w postaci kredytów.

Dowód:

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54

W związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego powód ponosi koszty związane z wynajmem kombajnów do zbóż oraz kupuje środki ochrony roślin. Za skoszenie zboża i prasowanie słomy płaci do 5 tys. zł rocznie. Na domieszki do własnego zboża dla trzody wydaje po 200-300 zł tygodniowo.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 - 55

W 2015 roku powód dwukrotnie zakupił towar przeznaczony do produkcji rolniczej od PHU (...) na łączną kwotę 4.651,04 zł.

Dowód:

- faktury: nr (...) z dn. 29.05.2015 r. i 34/2015 r. z dn. 02.07.2015 r. – k. 31

Od 07 stycznia do 30 czerwca 2015 r. powód poniósł koszt związany z rolniczą usługą magazynowania w łącznej kwocie 5.145,02 zł.

Dowód:

- wydruk listy paragonów na kontrahenta (...) sporządzony dn. 30.06.2015 r. przez (...) W. M. w G. – k. 31

Ponadto powód B. W. (1) ponosi następujące stałe koszty: opłaty za telefon ok. 40 zł miesięcznie, opłaty za zużycie gazu ok. 165 zł co dwa miesiące, opłaty za energię elektryczną wahają się w zależności od zużycia od 155 zł do 330 zł miesięcznie, opłaty za wodę ok. 140 zł na kwartał oraz wywóz śmieci 38 zł co dwa miesiące.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 - 55

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54

- faktury dot. opłat za media i dowody wpłat – k. 31

- dowód wpłaty opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – k. 31

Powód poza w/w opłatami związanymi ze zużyciem mediów ponosi wydatek w postaci podatku rolnego, który w 2015 roku został ustalony na łączną kwotę 2.212 zł, w tym również od gospodarstwa rolnego wniesionego przez K. W..

Dowód:

- dwie decyzje Wójta Gminy G. w sprawie wymiaru podatku rolnego na 2015 rok z dn. 28.01.2015 r., decyzja Burmistrza Ż. w sprawie podatku rolnego na rok 2015 r. z dn. 13.02.2015 r. – k 31

- zeznania powoda - k. 54 - 55

W 2015 roku składka kwartalna z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego obejmująca B. W. (1) oraz jego żonę wynosi 120 zł, natomiast składka kwartalna z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników obejmująca oboje małżonków wynosi 756 zł.

Dowód:

- pisma KRUS wraz dowodami uiszczenia składek – k. 31

- zeznania powoda - k. 54 - 55

Powód płaci regularnie alimenty byłej żonie K. W. w wysokości 300 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 – 55

- zeznania pozwanej – k. 55-55v

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v – 54

B. W. (1) ma problemy zdrowotne, tj. bóle kręgosłupa związane z prawobocznym skrzywieniem w odcinku lędźwiowym kręgosłupa oraz zmianami zwyrodnieniowymi. Jest obecnie w trakcie bezpłatnej rehabilitacji kręgosłupa. Poza w/w schorzeniami ma również wysokie ciśnienie tętnicze, wysoki cholesterol oraz dokuczają mu zatoki.

B. W. (2) leczy się również na nadciśnienie tętnicze.

O. przyjmują leki, których szacunkowy koszt wynosi ok. 300 zł co dwa miesiące.

Dowód:

- zeznania powoda - k. 54 - 55

- zeznania świadka B. W. (2) - k. 53v - 54

- kopia dokumentacji medycznej powoda - k. 31

Pozwana K. W. mieszka nadal w domu rodzinnym w W.. Dom był własnością jej brata Z. L., który zmarł 18 stycznia 2012 roku jako bezdzietny kawaler. Spadek po nim nie został przeprowadzony.

Dowód:

- zeznania pozwanej - k. 55-55v

W dn. 05 maja 2014 roku pozwana darowała synowi M. W. (1) niezabudowaną nieruchomość położoną w W. o powierzchni 0,14 ha oraz przekazała mu samoistne posiadanie niezabudowanej nieruchomości położonej w W. o łącznej powierzchni 0,83 ha.

Dowód:

- zeznania pozwanej - k. 55-55v

- wypis z aktu notarialnego z dn. 05.05.2014 r. sporządzonego przez Notariusz Z. R. - k. 31

- wydruk z KW nr (...) - k. 31

- zaświadczenie Urzędu Gminy G. z dn. 25.06.2015 r. dotyczące M. W. (1) - k. 31

Decyzją Prezesa KRUS z dn. 27 maja 2014 r. została przyznana pozwanej emerytura rolnicza od 05 maja 2014 roku w kwocie do wypłaty 643,73 zł. Od dn. 1 marca 2015 r. emerytura ta wynosi 661,14 zł netto.

Emerytura będzie podwyższana o 5 % rocznie do chwili osiągnięcia przez pozwaną 60 lat.

Dowód:

- zeznania pozwanej - k. 55-55v

- kopia decyzji Prezesa KRUS z dn. 27.05.2014 r. - k. 31

- kopia decyzji Prezesa KRUS z dn. 20.03.2015 r. - k. 31

K. W. nie posiada obecnie żadnych nieruchomości rolnych. Jedynie obok domu uprawia ziemniaki na własne potrzeby oraz zboże dla 12 kur, które hoduje. Pozostała nieruchomość została oddana w bezpłatne użytkowanie na podstawie ustnej umowy S. Ł. oraz J. K.. Podatki związane z nieruchomościami płaci częściowo pozwana, a częściowo jej syn, który również pobiera dopłaty.

Dowód:

- zeznania pozwanej - k. 55-55v

- zaświadczenie Urzędu Gminy G. z dn. 25.06.2015 r. dotyczące K. W. - k. 31

Pozwaną wspiera nadal siostra mieszkająca w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Siostra przesyła jej ok. 500 dolarów rocznie. Syn nie pomaga jej finansowo.

Dowód:

- zeznania pozwanej – k. 55-55v

Zmarły brat pozwanej Z. L. był właścicielem gruntów rolnych wraz z budynkami o powierzchni 3,84 ha. Pole to również zostało oddane do bezpłatnego użytkowania na podstawie ustnej umowy – S. Ł. oraz M. W. (2).

Także do tych nieruchomości dopłaty pobiera syn stron M. W. (1). Podatki również opłaca syn.

Dowód:

- zeznania pozwanej – k. 55 - 55v

K. W. ponosi następujące opłaty związane z utrzymaniem domu: za gaz opłata wynosi ok. 31 zł co dwa miesiące, za prąd opłata wynosi ok. 85 zł miesięcznie, za telefon opłata wynosi ok. 72 zł miesięcznie, za wywóz śmieci opłata wynosi 22 zł co dwa miesiące.

Ze względu na to, że użytkuje samochód syna marki F. (...), opłaca też ubezpieczenie od samochodu w kwocie ok. 380 zł rocznie.

Dowód:

- zeznania pozwanej – k. 55 - 55v

- faktury (...) z dn. 25.08.2014 wraz z dowodami wpłat, potwierdzenie zapłaty na rzecz T. z dn. 27.03.2015 r., faktura O. Polska wraz z dowodami wpłat – k. 31

- pismo Urzędu Gminy G. z dn. 30.01.2015 r. wraz z dowodami wpłat – k. 31

Pozwana ponosi dodatkowy wydatek związany z zaciągniętymi kredytami w (...) Bank (...) SA na zakup kosiarki do trawy oraz lodówki. Raty kredytu wynoszą łącznie 186,27 zł miesięcznie, w tym rata w wysokości 123,40 zł z terminem ostatniej zapłaty wyznaczonym na 29 stycznia 2016 rok oraz rata w wysokości 62,87 zł z terminem ostatniej zapłaty wyznaczonym na 31 maja 2017 roku.

Dowód:

- zeznania pozwanej – k. 55-55v

- kopia umowy kredytu zawartej pomiędzy pozwaną a (...) Bank (...) SA w dn. 09.03.2015 r. – k. 31

- kopie dowodów płacenia rat kredytów przez pozwaną – k. 31

- terminarz spłaty kredytu z dn. 30.05.2015 r. – k. 31

K. W. cierpi na następujące schorzenia związane z kręgosłupem: przewlekły zespół bólowy kręgosłupa na podłożu zmian zwyrodnieniowych, rwa kulszowa prawostronna nawracająca oraz przepuklina jądra miażdżystego. Poza tym ma wysoki cholesterol i problemy z jelitami. W 2008 r. pozwana również chorowała na kręgosłup i nadciśnienie tętnicze.

W związku ze schorzeniami leczy się ona u lekarza rodzinnego oraz neurologa w ramach służby zdrowia oraz korzysta z bezpłatnych zabiegów fizjoterapeutycznych.

Przyjmuje leki na nadciśnienie, cholesterol, przeciwbólowe na kręgosłup oraz na depresję. Koszt związany z zakupem leków wynosi ok. 100 zł miesięcznie.

Dowód:

- zeznania pozwanej – k. 55-55v

- kopia zaświadczenia G-ZOZ w G. z dn. 25.06.2015 r., zaświadczenia lekarskiego z dn. 29.06.2015 r. i zaświadczenia lekarskiego z dn. 24.06.2015 r. – k. 31

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, zeznań świadka B. W. (2) oraz zeznań stron.

Wszystkie dowody z dokumentów zasługiwały w całości na wiarę, bowiem nie ujawniły się żadne okoliczności podważające ich autentyczność lub prawdziwość zawartych w nich treści.

Zeznania powoda oraz świadka B. W. (2) także zasługiwały w całości na wiarę, gdyż były logiczne i wzajemnie spójne, a także korespondowały z treścią dokumentów.

Również zeznania pozwanej Sąd uznał z tych samych względów za w pełni wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Podstawę prawną obowiązku alimentacyjnego rozwiedzionych małżonków stanowi przepis art. 60 § 1 kro, zgodnie z którym małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego. W myśl § 2 cytowanego przepisu, jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

Na obowiązek ten nie ma wpływu ponowne zawarcie małżeństwa przez zobowiązanego do alimentacji i ma on charakter bezterminowy.

Jednakże okoliczność ponownego zawarcia małżeństwa przez obowiązane małżonka uznanego za winnego rozpadu małżeństwa może mieć pośredni wpływ na zakres tego obowiązku.

Zakres świadczeń alimentacyjnych wyznaczają, zgodnie z art. 135 § 1 kro, z jednej strony usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, z drugiej strony zaś możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Współzależność między tymi dwoma elementami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego (por. orz. SN z 10.10.1969 r., III CRN 350/69, OSNPG 1970/2/15).

Natomiast żądanie uchylecia obowiązku alimentacyjnego jest oparte na treści art. 138 kro, który stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Domagając się uchylecia obowiązku alimentacyjnego powód podnosił, że obecnie pozwana nie znajduje się już w niedostatku, a sytuacja materialna obu stron kształtuje się podobnie.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło w pełni tych twierdzeń, jednakże wykazało, iż sytuacja materialna stron uległa zmianie od daty wyroku orzekającego rozwód, a w szczególności poprawiła się sytuacja pozwanej.

W chwili rozwodu pozwana nie osiągała bowiem żadnych dochodów, utrzymując się z bratem z jego niewielkiego gospodarstwa rolnego. Obecnie zaś pozwana pobiera emeryturę rolniczą w kwocie 661,14 zł netto miesięcznie.

Sąd nie zgodził się natomiast z argumentacją powoda zawartą w pozwie, że dokonana przez pozwaną darowizna na rzecz syna M. W. (1) w 2014 roku miała na celu wyzbycie się przez nią majątku, ponieważ K. W. w wyniku wyzbycia się gruntów rolnych nabyła prawo do emerytury.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że K. W. jest osobą schorowaną i prowadzenie gospodarstwa rolnego byłoby dla niej dużym obciążeniem, zaś korzyści uzyskiwane z gospodarstwa byłyby znikome.

Tak więc w ocenie Sądu pozwana nadal pozostaje w niedostatku, gdyż uzyskiwana przez nią emerytura nie zaspokaja w pełni jej podstawowych potrzeb, jednak rozmiar jej niedostatku uległ zmniejszeniu w wyniku uzyskania prawa do emerytury.

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne prowadzą również do wniosku, że pewnej zmianie uległa sytuacja materialna powoda, a tym samym zmniejszyły się jego możliwości finansowe w zakresie płacenia alimentów.

Matka B. W. (1) zmarła, a on sam ponownie zawarł związek małżeński z B. W. (2). Co prawda żona wniosła do prowadzonego przez niego gospodarstwa rolnego nieco ponad 2,5 ha gruntów rolnych, niemniej jednak zarówno powód jak i jego żona utrzymują się tylko z dochodów, które to gospodarstwo przynosi. W chwili orzeczenia rozwodu powód utrzymywał się zaś z tego gospodarstwa wraz z matką, która dodatkowo pobierała rentę w wysokości 650 zł.

Zmniejszyła się również opłacalność prowadzenia gospodarstwa, w szczególności w zakresie uprawy buraka cukrowego. Miały na to wpływ zmiany zasad dokonywanych dopłat do ich uprawy. W tym roku powód też nie uzyska już płatności rolnośrodowiskowych.

Należy również zauważyć, że powód nie inwestuje w rozwój gospodarstwa, gdyż posiada te same, stare maszyny rolnicze. Posiada również wieloletni samochód osobowy. Zatem można wysnuć wniosek, że produkcja rolno – hodowlana nie przynosi zysku, który mógłby stanowić nadwyżkę ponad podstawowe potrzeby związane z utrzymaniem jego oraz jego żony.

Jak wynika z zebranych w sprawie dowodów, obroty w gospodarstwie rolnym powoda i dopłaty do gospodarstwa są dosyć duże, ale znaczne są także wydatki związane z prowadzeniem tego gospodarstwa.

Same tylko koszty oleju napędowego przy przyjęciu średniej ceny 4,30 zł za litr w ciągu sześciu miesięcy 2015 r. wyniosły ponad 4.200 zł i w niewielkiej części zostały zrefundowane.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności należy stwierdzić, że sytuacja materialna B. W. (1) uległa pogorszeniu i nie jest on w stanie płacić na byłą żonę alimentów w dotychczasowych kwotach, gdyż obecnie utrzymuje się z drugą żoną jedynie z rolnictwa.

Na marginesie należy zauważyć, iż w odpowiedzi na pozew pozwana stwierdziła, że jest w podeszłym wieku, mając dopiero 56 lat. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że powód ma tyle samo lat co pozwana, a zatem nie sposób przyjąć, że wiek pozwanej stanowi argument za tym, iż nie jest w stanie ona utrzymać się samodzielnie, przy jednoczesnym roszczeniu pozwanej wobec powoda, aby nadal partycypował w kosztach jej utrzymania.

Oceniając zasadność żądania pozwu Sąd miał na względzie także treść art. 60 § 2 kro, który nakłada na małżonka wyłącznie winnego rozkładu pożycia obowiązek alimentowania byłego małżonka nawet wówczas, jeżeli małżonek ten nie pozostaje w niedostatku, ale rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego. Stosowanie tego przepisu nie wyłącza jednak zasady, że obowiązek alimentacyjny jest uzależniony od możliwości materialnych osoby zobowiązanej, a poza tym trudno w przedmiotowej sprawie uznać, iż rozwód pogorszył sytuację materialną pozwanej, ponieważ strony niemal przez cały czas trwania małżeństwa mieszkaly osobno i osobno się utrzymywały.

W niniejszej sprawie trzeba też zauważyć, że wprawdzie art. 130 kro stanowi, iż obowiązek jednego małżonka do dostarczania środków utrzymania drugiemu małżonkowi po rozwiązaniu lub unieważnieniu małżeństwa albo po

orzeczeniu separacji wyprzedza obowiązek alimentacyjny krewnych tego małżonka. Jednak w sytuacji, gdy były mąż nie jest w stanie w wystarczającym stopniu pokryć kosztów utrzymania pozwanej, może ona wystąpić z roszczeniami alimentacyjnymi wobec członków swojej rodziny, a w szczególności wobec swojego syna, który jest pełnoletni i samodzielny.

Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd obniżył alimenty o 100 zł miesięcznie, tj. do kwoty 200 zł miesięcznie od daty wniesienia pozwu – płatne na dotychczasowych zasadach.

Odsetki ustawowe za opóźnienie zostały orzeczone w oparciu o art. 481 kc od chwili wniesienia pozwu, tj. od dnia 26 marca 2015 r.

Koszty postępowania po myśli art. 100 kpc, zostały stosunkowo rozdzielone pomiędzy stronami. Wartość przedmiotu sporu wyniosła 3.600 zł, a pozwana uległa roszczeniu w wysokości 1.200 zł, tj. w 33 %.

Sąd rozdzielił koszty stosownie do tego, w jakim procencie każda ze stron wygrała sprawę. Obie strony poniosły koszty ustanowienia pełnomocników, które stanowią stawki minimalne określone w oparciu o rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Pozwana poniosła koszt ustanowienia pełnomocnika w oparciu o § 6 pkt 3 w/w rozporządzenia w kwocie 600 zł, natomiast powód w oparciu o § 7 ust. 1 pkt 11 w kwocie 60 zł. Każda ze stron poniosła opłaty skarbowe od udzielonych pełnomocnictw w kwotach po 17 zł. Nadto powód poniósł koszt opłaty od pozwu w wysokości 180 zł. Łącznie koszty postępowania wyniosły 874 zł. Tak więc biorąc pod uwagę, że powód przegrał sprawę w 67 %, tytułem zwrotu części kosztów postępowania Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 329 zł.

SSR Zbigniew Lis